

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลของโปรแกรมการระลึกถึงความหลังต่อภาวะซึมเศร้าและความผาสุกในชีวิตของผู้สูงอายุไต้หวันเรื้อรังในจังหวัดลพบุรี ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้นำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบการบรรยายโดยแบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้สูงอายุ ดังตารางที่ 1

ตอนที่ 2 ข้อมูล คะแนนภาวะซึมเศร้าของผู้สูงอายุกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล ดังตารางที่ 2

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความแปรปรวน และเปรียบเทียบของคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของผู้สูงอายุกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมในระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง ดังตารางที่ 3 - 6

ตอนที่ 4 ข้อมูล คะแนนความผาสุกในชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล ดังตารางที่ 7

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ความแปรปรวน และเปรียบเทียบของคะแนนเฉลี่ยความผาสุกในชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมในระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง ดังตารางที่ 8 - 11

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้สูงอายุ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ โดยหาค่าความถี่ และร้อยละ ดังรายละเอียด ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน

ข้อมูลพื้นฐาน	กลุ่มทดลอง (n = 15)		กลุ่มควบคุม (n = 15)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ				
ชาย	7	46.70	4	26.70
หญิง	8	53.30	11	73.30
รวม	15	100	15	100
อายุ				
60 – 65 ปี	3	20.00	2	13.30
66 – 70 ปี	4	26.70	6	40.00
71 – 75 ปี	3	20.00	3	20.00
76 ปีขึ้นไป	5	33.30	4	26.70
รวม	15	100	15	100
สถานภาพ				
คู่	7	46.70	9	60.00
หม้าย/หย่า/แยก	8	53.30	6	40.00
รวม	15	100	15	100
ระดับการศึกษา				
ไม่ได้เรียน	4	26.70	8	53.30
เรียนประถมศึกษา	11	73.30	7	46.70
รวม	15	100	15	100
อาชีพปัจจุบัน				
เกษตรกรรวม	7	46.7	9	60.00
ไม่มีอาชีพ	8	53.30	6	40.00
รวม	15	100	15	100

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐาน	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รายได้				
1,000 – 2,000 บาท	12	80.00	9	60.00
2,001 – 3,000 บาท	1	6.70	4	26.70
มากกว่า 3,000 บาท	2	13.30	2	13.30
รวม	15	100	15	100

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้สูงอายุกลุ่มทดลอง จำนวน 15 คน เป็นเพศหญิง 8 คน เพศชาย 7 คน คิดเป็นร้อยละ 55.30 และ 46.70 ตามลำดับ ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอายุ 76 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 33.30 มีสถานภาพเป็นหม้าย/ หย่า/ แยก คิดเป็นร้อยละ 53.30 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 73.30 ไม่มีอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 53.30 ส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 1,000 - 2,000 บาท จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00

ผู้สูงอายุกลุ่มควบคุม จำนวน 15 คน เป็นเพศหญิง 4 คน เพศชาย 11 คน คิดเป็นร้อยละ 73.30 และ 26.70 ตามลำดับ ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอายุ 66 - 70 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.00 มีสถานภาพคู่ คิดเป็นร้อยละ 60.00 ส่วนใหญ่ไม่ได้มีการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 53.30 ส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 60.00 มีรายได้ระหว่าง 1,000 - 2,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 60.00

ตอนที่ 2 ข้อมูล คะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของผู้สูงอายุกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมใน ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล แสดงไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อมูลและค่าสถิติพื้นฐานภาวะซึมเศร้าของผู้สูงอายุกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมใน
ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล

กลุ่ม	ระยะ	$\bar{X}$	SD	Range
กลุ่มทดลอง (n = 15)	ก่อนการทดลอง	14.53	1.19	13 - 18
	หลังการทดลอง	9.33	0.98	0 - 12
	ติดตามผล	9.53	1.19	0 - 12
กลุ่มควบคุม (n = 15)	ก่อนการทดลอง	14.67	1.68	13 - 18
	หลังการทดลอง	14.80	1.52	13 - 18
	ติดตามผล	14.73	1.53	13 - 18

จากตารางที่ 2 พบว่า คะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของผู้สูงอายุกลุ่มทดลองระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล เท่ากับ 14.53 (SD = 1.19), 9.33 (SD = 0.98) และ 9.53 (SD = 1.19) ตามลำดับ ส่วนผู้สูงอายุกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าเท่ากับ 14.67 (SD = 1.68), 14.80 (SD = 1.52) และ 14.73 (SD = 1.53) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความแปรปรวน และเปรียบเทียบของคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของผู้สูงอายุกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของผู้สูงอายุกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมระหว่างวิธีการทดลอง กับระยะเวลาการทดลอง

Source of variation	df	SS	MS	F
Between Subjects				
Group (G)	1	291.60	291.60	60.33*
SS _{w / ingroups}	28	135.33	4.83	
Within Subjects				
Intervals (I)	2	125.07	62.53	158.21*

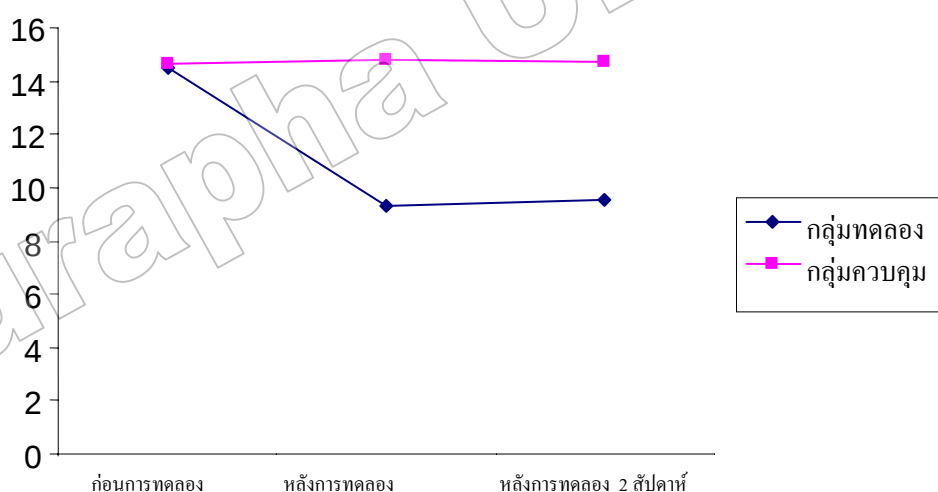
ตารางที่ 3 (ต่อ)

Source of variation	df	SS	MS	F
I X G	2	135.47	67.73	171.37*
I X SS _{w / ingroups}	56	22.13	0.40	
Total	89	709.60		

* $p < .05$

จากตารางที่ 3 พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของผู้สูงอายุกลุ่มทดลอง ต่ำกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากวิธีการทดลองและระยะเวลามีปฏิสัมพันธ์กัน เนื่องจากวิธีการทดลอง และระยะเวลาในการทดลองมีปฏิสัมพันธ์กัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำเสนอกราฟรูปแบบของปฏิสัมพันธ์ ดังภาพที่ 1

คะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของผู้สูงอายุ

ภาพที่ 4 กราฟเส้นแสดงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองและระยะเวลาของการทดลองต่อภาวะซึมเศร้าของผู้สูงอายุ

จากภาพที่ 1 พบว่า ในระยะก่อนการทดลอง คะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของผู้สูงอายุ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมใกล้เคียงกัน แต่ในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผล พบว่า ผู้สูงอายุกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าต่ำกว่ากลุ่มควบคุม และในระยะติดตามผล ผู้สูงอายุกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าต่ำกว่ากลุ่มควบคุมเช่นกัน แสดงให้เห็นว่าวิธีการทดลองกับระยะเวลาหลังการทดลอง และระยะติดตามผล ส่งผลต่อคะแนนภาวะซึมเศร้า

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของผู้สูงอายุในกลุ่มทดลองในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล ด้วยวิธีการทดสอบแบบนิวแมนส์ – คูลส์ (Newman – Keuls Method)

ระยะ	$\bar{X}$	SD	ระยะก่อนการทดลอง	ระยะหลังการทดลอง	ระยะติดตามผล
ระยะก่อนการทดลอง	14.53	1.19	-	5.20*	5.00*
ระยะหลังการทดลอง	9.33	0.98		-	0.20
ระยะติดตามผล	9.53	1.19			-

* $p < .05$

จากตารางที่ 4 เมื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของผู้สูงอายุกลุ่มทดลองระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล ด้วยวิธีการทดสอบแบบนิวแมนส์ - คูลส์ พบว่า คะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าทำเป็นรายคู่ของผู้สูงอายุกลุ่มทดลองในระยะหลังการทดลองต่ำกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าระยะติดตามผลต่ำกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าระยะติดตามผลแตกต่างจากระยะหลังการทดลอง อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า ผู้สูงอายุกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผล ต่ำกว่าระยะก่อนการทดลอง และคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าในระยะติดตามผล ไม่แตกต่างจากระยะหลังการทดลอง

ตอนที่ 4 ข้อมูล คะแนนความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ข้อมูลและค่าสถิติพื้นฐานความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
ระยะก่อนการทดลองระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล

กลุ่ม	ระยะ	$\bar{X}$	SD	Range
กลุ่มทดลอง (n = 15)	ก่อนการทดลอง	3.13	1.13	1 – 3
	หลังการทดลอง	7.73	1.22	7 – 10
	ติดตามผล	7.47	1.30	7 – 10
กลุ่มควบคุม (n = 15)	ก่อนการทดลอง	2.93	0.80	1 – 3
	หลังการทดลอง	2.73	0.59	1 – 3
	ติดตามผล	2.80	0.86	1 – 3

จากตารางที่ 5 พบว่า คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มทดลองระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล เท่ากับ 3.13 (SD = 1.13), 7.73 (SD = 1.22), 7.47 (SD = 1.30) ตามลำดับ ส่วนผู้สูงอายุกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในชีวิต เท่ากับ 2.93 (SD = 0.80), 2.73 (SD = 0.59), 2.80 (SD = 0.86) ตามลำดับ

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ความแปรปรวน และเปรียบเทียบของคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมระหว่างวิธีการทดลอง กับระยะเวลาการทดลอง

Source of variation	df	SS	MS	F
Between Subjects				
Group (G)	1	243.38	243.38	96.86*
SS _{w / ingroups}	28	70.36	2.51	
Within Subjects				
Intervals (I)	2	92.60	46.30	158.96*

ตารางที่ 6 (ต่อ)

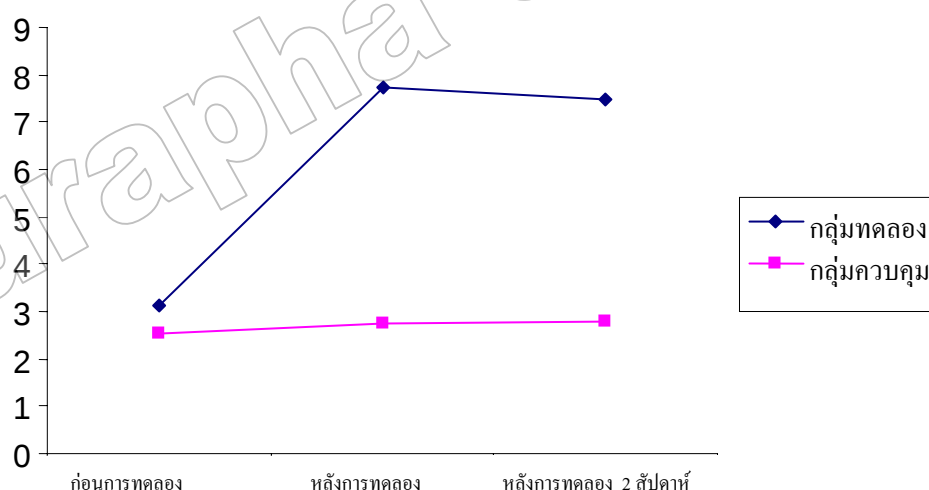
Source of variation	df	SS	MS	F
I X G	2	107.76	53.88	184.96*
I X SS _w / ingroups	56	16.31	0.29	
Total	89	530.41		

* $p < .05$

จากตารางที่ 6 พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมระหว่างวิธีการทดลอง กับระยะเวลาการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เนื่องจากวิธีการทดลองและระยะเวลามีปฏิสัมพันธ์ ผู้วิจัยจึงนำเสนอกราฟรูปแบบของปฏิสัมพันธ์ ดังภาพที่ 2

คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในชีวิตผู้สูงอายุ

ภาพที่ 5 กราฟเส้นแสดงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองและระยะเวลาของการทดลองต่อความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ

จากภาพที่ 2 พบว่า ระยะก่อนการทดลอง คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมใกล้เคียงกัน โดยในระยะหลังการทดลองผู้สูงอายุกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในชีวิตสูงกว่ากลุ่มควบคุม และระยะติดตามผล ผู้สูงอายุกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในชีวิตสูงกว่ากลุ่มควบคุมเช่นกัน แสดงให้เห็นว่าวิธีการทดลองกับระยะเวลาหลังการทดลอง และระยะติดตามผล ส่งผลต่อความพึงพอใจในชีวิต

ตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มทดลองระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล ด้วยวิธีการทดสอบแบบนิวแมนส์ - คูลส์ (Newman - Keuls Method)

ระยะ	$\bar{X}$	SD	ระยะก่อนการทดลอง	ระยะหลังการทดลอง	ระยะติดตามผล
ระยะก่อนการทดลอง	3.13	1.13	-	4.60*	4.34
ระยะหลังการทดลอง	7.73	1.22		-	0.26*
ระยะติดตามผล	7.47	1.30			-

* $p < .05$

จากตารางที่ 7 เมื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มทดลองระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล ด้วยวิธีการทดสอบแบบนิวแมนส์ - คูลส์ พบว่า คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุกลุ่มทดลองในระยะต่างๆ มีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ ผู้สูงอายุกลุ่มทดลองระยะหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในชีวิตสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง และผู้สูงอายุกลุ่มทดลองระยะหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในชีวิตสูงกว่าระยะติดตามผล